

**Kiskorúak védelmére vonatkozó törvényi rendelkezések megsértése a TV2
„Összeesküvők” című műsorszámában**

A Médiatanács 321/2012. (II.15.) számú határozatának kivonata

A tényállás

A Médiaszolgáltató a 2011. november 3-án és 4-én közzétett „Összeesküvők” és a november 4-én sugárzott „Összeesküvők – Összecsapás” c. műsorszámokat az Mttv. 9. § (4) bekezdése szerinti, III. korhatár-kategóriába sorolta, azaz „tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott” minősítéssel látta el.

A 2011. november 3-án közzétett „Összeesküvők” című műsorszám tartalma a következő volt:

A műsorszám főleg két szereplő szexuális együttlétéről szólt, mellékszálként pedig egy másik pár elemezte a kapcsolatukat. Az egyik pár tagjainak kibeszélő show formájában kellett válaszolnia a többiek által feltett kérdésekre, a randevún történeteket társaikkal is megbeszélték. Az egyik férfi szereplő titkos feladatot kapott, paparazzo felvételeket kellett készítenie a többiekről, melynek keretében alvó társait próbálta lefotózni. A játékosok megnevezték az „Összecsapáson” részt vevő másik anyós-fiú párost.

A 2011. november 4-én közzétett „Összeesküvők” című műsorszám tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

A műsor elején, az elmúlt hét fontosabb történéseit bemutató film után, a műsorvezető felkonferálta a hetedik összecsapás szereplőit. Elmondása szerint a játék eddigi párosának egyike meggyengült a fiú és egy másik női szereplő közti egyszeri intim együttlét miatt. Az összefoglaló bejátszásában a Médiaszolgáltató az együttlét jeleneteit, a pár ölekezéseit és csókjait mutatta be. Az összecsapás résztvevői a műsorvezető kérdéseire válaszolva nyilvánítottak egymásról véleményt, az adás egyik központi témája a korábbi szexuális aktus két résztvevőjének kapcsolata volt. A férfi korábbi játékbeli partnerének a műsorban vendégeskedő édesanyja helytelenítette a pár együttlétét, végül ultimátumot adott a lányának, arra kérte, hogy szedje össze magát és hagyja ott a fiút. Az összecsapás előtt többször lehetett látni a szavazás pillanatnyi állását, a szavazás közben felelevenítették az összecsapó anyósok korábbi vitáit, konfliktusait.

A 2011. november 4-i „Összeesküvők - Összecsapás” című műsorszám tartalma a következő volt:

Az Összecsapás keretében két anyósjelölt és fiaik versengtek a nézők szavazataiért. Az egyik anyósjelölt vicces jeleneteit bemutató film után a műsorvezető megkérdezte az anyósjelölteket, hogy mi a véleményük a kisfilmben szereplő játékosokról. A kérdés indulatokat kavart a versenyzők között. Egyikőjük férje a stúdióban szólt családjához, az egyik arajelölt mellett kampányolt és kérte a fiát, hogy izlésesebben viselkedjen. Később a fiúk szerelmi élete került terítékre, majd a szavazatok összesítése és a győztes anyós-fiú páros kihirdetése következett.

A Médiatanács határozata

A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a vizsgált műsorszámaival megsértette a műsorszám korhatár-kategóriába sorolására és a műsorszámok közzétételére vonatkozó törvényi előírásokat. A Médiatanács az Mttv. 9. § (5) bekezdése és a 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértése miatt 2.500.000,- Ft, összegű bírságot szabott ki a Médiaszolgáltatóval szemben.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató 2011. november 3-án és 4-én sugárzott „Összeesküvők” című műsorszámok műsorelőzeteseinek összesen negyvenkét

alkalommal, 21 órát megelőzően történt bemutatásával megsértette a műsorelőzetesek közzétételére vonatkozó Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt törvényi előírást, ezért a Médiaszolgáltatót 1.500.000,- Ft összegű bírsággal sújtotta.

A határozat indokolása

A 2011. november 3-án közzétett műsorszámmal kapcsolatban a Médiatanács megállapította, hogy a műsorkészítők a szexualitásra és a konfliktusokra felfűzve próbálták bemutatni az eseményeket, így a műsorszámban a kérdéskörre utaló szóbeli megnyilvánulások aránya, valamint a verbális agresszió is magas volt. A műsorban többször is utaltak a nagymértékű alkoholfogyasztásra, aminek következménye az önkontroll- és emlékezetvesztés lett („*Hát, már itt hulla részeg voltam!*”, „*totálkaron voltam*”, „*nem igazán emlékszünk rá*”). A kiskorú nézőkben az egyik édesanya szájából elhangzottak azt a benyomást kelthették, mintha a túlzott alkoholfogyasztás és az alkalmi partnerválasztás egybeesése teljesen hétköznapi dolog lenne, a történetek nem kerültek elítélésre („*Ez odakint bárkivel előfordulhat...*”).

A műsorszám azt a véleményt közvetítette, miszerint a párkapcsolatok, a szerelmek kizárólag a testi vonzalomra épülnek. A káros magatartásminták megjelenítése, valamint a verbálisan halmozottan előforduló szexualitás a serdülők kialakulóban lévő értékrendjére negatív hatást gyakorolhatott, melynél fogva a műsorszámot a Médiaszolgáltató nem tartalmának megfelelően sorolta be és nem megfelelő időpontban tette közzé.

A 2011. november 4-én közzétett műsorszámmal kapcsolatban a Médiatanács kifejtette, hogy a műsorszámra halmozottan jellemző problematikus tartalmak (alkalmi szexuális kapcsolat, agresszív hangvételű veszekedés, negatív médiakép) bemutatása és azok követendő színben való feltüntetése a kiskorúak személyiségfejlődését negatívan befolyásolhatta. A káros magatartásminták (alkoholfogyasztás) és torz nemi szerepek (alkalmi, szabados partnerválasztás) összekapcsolt megjelenítése a serdülők kialakulóban lévő értékrendjére káros hatást gyakorolhatott.

A 2011. november 4-én sugárzott „Összeesküvők - Összecsapás” c. műsorszámmal kapcsolatban a Médiatanács többek között megállapította, hogy a műsorban megjelenő problémás téma (önkielégítés) és ennek feldolgozási módja nem felelt meg a III. korhatár-kategória szempontjainak, emellett a szex témakörében a sztereotípiákra tudatosan építő, ezzel összefüggésben az obszcén reakcióknak helyenként teret engedő műsorkészítési elv alkalmazásával bemutatott tartalom túllépte a Médiaszolgáltató által megjelölt korhatári kategória kereteit.

A Médiatanács határozatában hivatkozott a1037/2011. (VII. 19.) számú határozatában elfogadott, a médiatartalmak korhatár-besorolásánál irányadó szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közzétételének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlat elvi szempontjai tárgyában kiadott ún. klasszifikációs ajánlás III. korhatári kategória kapcsán tett megállapításaira, mely szerint: „*A valóságshow-kban a szexuális utalások, a szexualitással átítatott helyzeteket teremtő kötelező feladatok és a nem megfelelő magatartásminta permanens jelenléte mellett problematikusnak bizonyulhat azon benyomás keltése, miszerint az emberek eszközökké silányíthatók. A játékosok ugyanis az ismertség és az anyagi jutalom reményében vállalják, hogy megalázó helyzetekbe kerüljenek a nagy nyilvánosság előtt, a televíziónézők pedig cinkossá válnak azzal, hogy ezekről a helyzetekről szavazással döntenek – mindennek az üzenete károsan befolyásolhatja a serdülőkorúak fejlődését.*

A valóságshow-k (pl. párkereső reality-k) másik fontos elemét alkotja az ellenséges, kirekesztő magatartás, amelynek túlhangsúlyozott jelenléte azért lehet problémás, mert egyrészt nem megfelelő irányba befolyásolhatja a serdülők közösségi együttélésre alkalmas személyiséggé válását, másrészt a fiatalok a még labilis érzelmi állapotaik eredményeképpen a kirekesztettség érzésével szemben sérülékenyebbek.

A közönséges, durva nyelvezetet illetően ebben a korhatár-kategóriában a sértő kifejezések hatványozott előfordulása, valamint a nemi szervek említése, a szexuális töltetű káromkodások nem megengedettek.”

A Médiatanács hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.065/2004/3. számú ítéletére is, melyben megerősítette, hogy a korhatár helyes meghatározásánál a műorszám kiskorúakra gyakorolt összhatását kell figyelembe venni, vagyis egységesen, az egész műorszámot szemlélve kell elemezni, nemcsak a szóhasználatát, hanem a képi megjelenítését, a hanghatásokat és zenei aláfestését, a tartalmi mondanivalóját is ahhoz, hogy megfelelő mérlegelési szempontok álljanak rendelkezésre a döntés meghozatalánál.

Az AGB Nielsen Médiakutató Kft. adatai szerint az elemzett adásokat a kiskorúak nagy számban követték figyelemmel. A 4-17 korosztály több mint 110 ezer tagja látott legalább egy percet a vizsgált műsorokból, a tinédzserek korosztályának több mint negyede (SHR: 27%) választotta a show-t az épp aktuális kínálatból. A november 4-én közzétett, 21:20 órakor kezdődő műorszámából több, mint 103 ezer 4-17 év közötti látott legalább egy percet, s ezen belül a 12 év alatti korosztály száma meghaladta a 40 ezret:

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a „*lineáris médiaszolgáltatásban a IV. kategóriába sorolt műorszám megfelelő jelzéssel ellátva, 22 óra és 05 óra között tehető közzé.*” Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató 2011. május 12-én és 15-én az Mttv. által előírt időintervallumnál korábban — 19 órától — sugározta az „Alekosz – Szerelem a legfelsőbb szinteken” című műorszámot, a Médiatanács megállapította az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés sérelmét.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontja a IV. korhatári kategóriába sorolt műorszámok közzétételével kapcsolatban előírja, hogy azok 21:00 óra és 05:00 óra között tehetőek közzé, ezért az Mttv.10. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a műsorelőzetesek sugárzására is csak ebben az időintervallumban kerülhet sor. A Médiatanács ezért megállapította, hogy a Médiaszolgáltató negyvenkét alkalommal sugárzott műsorelőzetesével megsértette az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt rendelkezést.

A Médiatanács az Mttv. 9. § (5) bekezdésének megsértését jelen határozat meghozataláig mindössze egy alkalommal állapította meg, az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértése miatt pedig két alkalommal alkalmazott jogkövetkezményt a Médiaszolgáltatóval szemben. Az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megsértését a Médiatanács három alkalommal tapasztalta.

A Médiatanács a hatályos szabályozási környezettel összhangban és a kialakított szankció-alkalmazási gyakorlatának megfelelően az Mttv. 187. § (3) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények közül a bírság alkalmazása mellett döntött, mivel a vonatkozó jogsértések vonatkozásában e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől. A Médiatanács úgy ítélte meg, hogy az egyedi ügyekben, az ügy sajátosságai mentén végrehajtott mérlegelés alapján megállapított, a jogsértésekkel arányos bírság kellő visszatartó erővel rendelkezik a további jogsértések tekintetében.

A Médiatanács az Mttv. 9. § (5) és 10. § (1) bekezdés c) és f) pontjának megsértése tekintetében a jogkövetkezmény fajtájának és mértékének megállapítása során az Mttv. 187. § (2) bekezdésében rögzített mérlegelési szempontok közül figyelembe vette a jogsértés súlyán túl az érdeksérelmet szenvedett és veszélyeztetett személyek számát, valamint a jogsértéssel elért vagyoni előnyt, az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) és f) pontjai vonatkozásában pedig a jogsértések ismételtségét is, a jövőbeni jogsértések mellőzése érdekében (generális prevenció).